

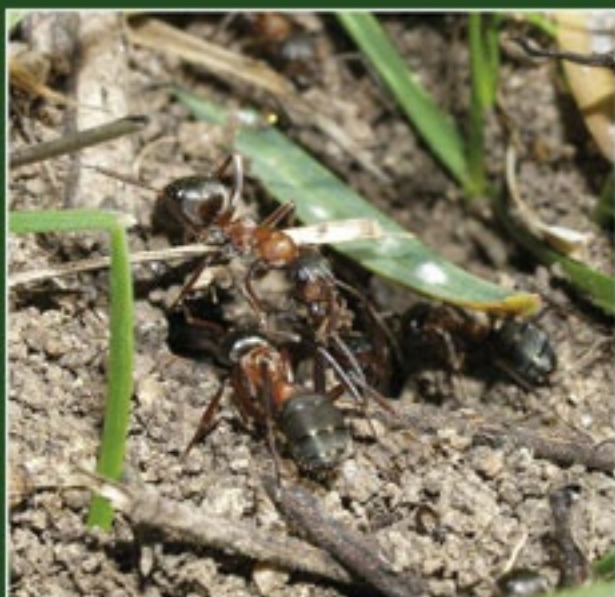

Naučná stezka „Jeřábka“, stanoviště č. 6: HMYZ A BROUCI

Hmyzí svět může působit na návštěvníky lesa na první pohled málo viditelně. Jedná se ovšem o nejpočetnější skupinu živočichů v přírodě. V České republice žije okolo třech desítek tisíc druhů hmyzu. Každý druh hmyzu má svůj určitý význam v přírodním dění. Většina druhů nám nepřináší užitek, ale ani nám neškodí. Z lesnického hlediska dělíme hmyz na lesu užitečný a lesu škodlivý. Mezi druhy užitečné patří zejména ty druhy, které hubí škodlivé hmyzí škůdce. Patří sem např. mravenec lesní. Naopak mezi druhy škodlivé patří např. podkorní hmyzí škůdci (lýkožrout smrkový apod.).

Sršeň obecná – největší druh vosy v Evropě; foto Jakub Beránek

Mravenec lesní; foto Jakub Beránek

Střevlík zlatolesklý; foto Jakub Beránek

Bekyně mniška – nenápadný, ale pro smrkové porosty nebezpečný motýl; foto Jakub Beránek

Zajímavost: asi málokdo z Vás měl možnost vidět larvu světlušky větší; foto Jakub Beránek

Lýkožrout smrkový – dospělý jedinec; foto Jakub Beránek

Mravenec lesní

Hojný obyvatel lesů. Staví si typická mraveniště – kupy z jehliček, které mohou být až 2 metry vysoké. Tělo je zavalité a dvoubarevné. Tento druh má zakrnělé žihadlo s jedovou žlázou na konci zadečku obsahující známou kyselinu mravenčí. Je velmi proměnlivý, vytváří množství poddruhů. Je velmi užitečný, protože zahubí velké množství hmyzu, který by v lesním hospodářství mohl způsobit značné škody.

Klíště obecné

Patří mezi roztoče. Dospělý jedinec sají krev obratlovců, nedospělá stádia sají na plazech nebo drobných savcích. Klíště je nebezpečným přenašečem klíšťové encefalitidy a lymské boreliózy.

Sršeň obecná

Je největší evropský druh vosy. Zadeček má dlouze ochlupený a vpředu široce utváří. Hrud' nemá žlutou kresbu. Hnízda staví v dutých stromech, vzácně při zemi. Opět se jedná o užitečný hmyz – zahubí velké množství škodlivého hmyzu. Zimu přezimuje a přežije pouze samička.

Střevlík zlatolesklý

Kriticky ohrožený druh. Krovky má vzadu silně vykrojené, se širokými žebry. Kovový lesk je matný, zbarvení je poměrně proměnlivé. Střevlík i jeho larvy jsou dravé. Aktivní je v noci.

Bekyně mniška

Nebezpečný kalamitní škůdce. Motýl proměnlivě zbarvený. Křídla s výraznou kresbou a skvrnitými třásněmi. Škodlivé jsou housenky, které spásají jehlice a listy. Housenky tohoto nenápadného motýla jsou schopny při přemnožení působit rozsáhlá poškození jehličnatých porostů, jako tomu bylo například ve 20. letech minulého století. Pro porosty vzniklé na takovýchto kalamitních plochách se vžil termín „pomniškoviny“. Na revíru Bradlo, který byl kalamitou též zasažen, jsou nyní typickým znakem rozsáhlé stejnověkové smrkové porosty.

Lumek veliký

Užitečný hmyz. Na bocích a na hrudi má bílé skvrny. Samička klade vajíčka do dřeva, larvy tam parazitují na vývojových stádiích dřevokazných hmyzích škůdců – piložitkách.

Piložitka velká

Nápadný hmyz, temeno hrubě tečkované, za očima dvě žluté skvrny. Larvy žijí ve dřevě jehličnatých stromů, dospělí poletují na pasekách. Hojný škůdce.

Lýkožrout smrkový

Zvaný též „kůrovec“ je pouhých 4,5 mm dlouhý tmavě hnědý brouk. Obvykle napadá lesní porosty ve stáří nad 60 let. Lýkožrout patří do skupiny hmyzu podkorního. Požerák tvoří jedna až tři matečné chodby, larvové chodby kolmé na osu kmene jsou až 6 cm dlouhé. Dokáže způsobit rozsáhlé kalamity. Jako prevenci a obranu v boji proti tomuto podkornímu hmyzu lesníci používají následující opatření: včasné zpracování veškerého dříví vhodného pro lýkožrouta smrkového – polomy, vývraty, sněhové zlomy. Včasný odvoz a zpracování smrkového dříví vyrobeného v kůře, neúčinnější je včasné zpracování napadených stromů a lapáků, nejlépe včasné odkornění napadeného dříví v období vývoje larev.

Lýkožrout smrkový – larvové chodbičky pod kůrou; foto archiv LČR

www.lesy.cz

LESYČR